



**Francisci Monacelli Eugubini J. U. D. Protonotarii
Apostolici, olim Ecclesiae Venusinae, ac deinde Aesinatis
Vicarii Generalis, &c. Formularium Legale Practicum Fori
Ecclesiastici**

In Quo Formulæ Expeditionum usufrequentium de his, quæ pertinent ad
Officium Judicis nobile, continentur ; Opus Episcopis, Vicariis Generalibus,
Aliisque Iurisdictionem quasi Episcopalem exercentibus: necnon
Confessariis, Parochis, Cancellariis, cæterisque in dicto Foro versantibus,
apprimè utile ...

In qua præter formulas Declaratoriarum Censurarum, ponuntur aliæ
formulæ, tum Citationum, ac Monitionum pro validitate processuum
requisitarum, tum Decretorum, aliorumve actuum ad opportunitatem, &
ornatum materiæ incidentium; acceditque in calce Appendix miscellanea,
plura, ad Gubernium ...

Monacellus, Franciscus

Venetiis, 1709

§. XIV. De cessatione à Divinis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62433](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62433)

139 Interdictum generale, locale, vel personale jure communi latum non reservatum, potest tolli ab Episcopo, ac suspendi ad tempus; vel ab alio habente jurisdictionem, quasi Episcopalem in Communitatem interdictam, Bonac. *loc. cit. num. 5.* Pirhing. *d. n. 252.* non tamen illud tollere posset, si esset latum à Papa tanquam ab homine, Bonacin. *d. num. 5. vers. dixi* Guazzin. *jun. ad defens. animar. lib. 2. def. 6. cap. 43. num. 33.* Nicol. *lucubr. can. lib. 5. tit. 39. n. 236. §. 3.*

140 Interdictum locale, aut personale Communitatis non reservatum, non tollit absolutio Parochi, aut alterius Confessarii: quia locus, & Communitas foro poenitentiae non subjiciuntur: imò mihi omninò verum videtur, quod Parochus, ceterique Confessarii, non possint neque ab Interdicto personali particulari absolvere prout ita tenet Sayr. *dict. lib. 5. dist. cap. 15. numer. 22.* Nam (quidquid dicant Bonac. *loco citato num. 6. vers. respondeo tertio.* Pirhing. *d. n. 252.*) ut dixi in titulo de absolutione excommunicationis, censuræ auferri non possunt per absolutionem, seu relaxationem ejus, qui jurisdictionem in foro externo non habet, ut ex Suar. inquit Guazzin. *d. c. 43. num. 32.*

141 Neque dici potest, quod si Parochus, seu alius Confessarius ab Interdicto personali, aliave censura non reservata non posset absolvere, frustra in ordinaria formula absolutionis Sacramentalis, Ecclesia apponeret illa verba -- *absolvo te ab omni vinculo excommunicationis, suspensionis, & interdicti*: tum quia additur -- *in quantum possum*: tum quia intelligitur de excommunicationibus, & interdictis ignoranter incursum; tum quia intelligitur de absolutione quo ad culpam, & coram Deo, non autem quo ad forum Ecclesiae: tum demum quia si Confessariis facultatem absolvendi à Censuris non reservatis jure competere, frustra Papa Regularibus, & aliis nonnullis suo privilegio concederet, ut possint absolvere à censuris sibi, & Ordinariis non reservatis in foro conscientiae tantum: cum verè frustra precibus impetretur, quod jam jure communi

conceditur, *lib. 1. §. Celsus ff. ad municip. glos. in c. 1. vers. ut libere de rescript.*

Interdictum generale locale, non potest relaxari ad cautelam, ut habetur in *c. praesenti 10. de sent. excom. in 6.* Interdictum verò personale speciale sic: quia homini specialiter interdicto negantur Sacramenta, sicut excommunicato, & ideò potest etiam absolvi à tali Interdicto ad cautelam, Bonaccin. *loco supra citato n. 9.* Pirhing. *n. 253. vers. ult.*

Interdictum ab Episcopis Suffraganeis latum, Archiepiscopus regulariter tollere nequit, nisi ei id ex praescripta consuetudine competat: vel nisi Suffraganei non servata forma juris aliquem indebitè interdixerint, & Archiepiscopus, per viam recursus interdictum relaxet, Sayr. *dict. c. 15. num. 21. & 22.*

Interdictum relaxans partes vocare, & juramento de stando mandatis Ecclesiae exigere debet: quia ante absolutionem praecedere debet satisfactio partis, vel saltem cautio de satisfaciendo, prout supra dictum fuit de absolutione suspensionis, Sayr. *d. lib. 5. d. c. 15. num. 26.* Et ex hoc infertur, quod si Parochus, vel alius Confessarius ab interdicto personali absolvere possent (ut plures DD. dicunt) evenirent inconvenientia, si haec exigenda, & praestanda essent in foro poenitentiali.

De cessatione à Divinis. §. XIV.

De cessatione à Divinis, quae affinis est Interdicto, pauca hic sunt addenda. Hæc enim est Ecclesiastica prohibitio, ob quam Clerici cessare debent in certo loco, à Divinorum officiorum celebratione, & Sacramentorum administratione, & est quid facti, & omnes nocentes, quàm innocentes respicit, & solum ab homine imponitur.

Cessatio igitur à Divinis duplex est; alia est generalis, qua prohibentur divina in loco universali: ut in Regno, Civitate, Castro, Villa, alia est particularis, ut in una, vel pluribus Ecclesiis, differt ab Interdicto locali, primò, quia cessatio à Divinis, non est Censura, sed simplex prohibitio, quae, & suspensio Organorum) scilicet laudis Di-

C 2 vinæ

vinæ) nuncupatur, facta in signum gravissimi doloris, quem Ecclesia concipit, ob enormem aliquam injuriam sibi, aut honori Divino illatam. Secundo, quia cessatio à Divinis non afficit personam secundum se, sicut afficit Interdictum. Tertio, quia Clericus violans cessationem à Divinis, licet graviter peccet, non tamen incurrit irregularitatem, quam incurrit si violet Interdictum per exercitium sui ordinis.

147 Tempore cessationis à Divinis, non persolvuntur publicè horæ Canonice: non celebrantur missæ, nisi semel in hebdomada ad renovandam Eucharistiam: possunt tamen conferri Sacramenta Baptismi, Confirmationis, & Pœnitentiæ, tam sanis, quàm infirmis: Eucharistia verò infirmis tantum, Extremæ Unctionis Sacramentum nulli, Ordinis, nisi urgente necessitate conferri non potest. Matrimonium contrahi potest, benedici tamen nequit. Clerici omnes sepeliri possunt in Cœmeterio: laici verò Ecclesiasticæ sepulturæ non sunt dandi. Violantes autem cessationem generalem à Divinis, impositam ab Ordinario loci, vel à Sede Apostolica, vel à Concilio Provinciali, vel ab alio auctoritatem habente, si eam fervet Cathedralis, vel Matrix, seu Parochialis loci, Religiosi exempti excommunicationem ipso facto incurrunt, ut habetur in *Clem. 1. de sent. excomm. cæteri* verò graviter peccant, etiam violando particularem.

149 Utitur autem Ecclesia cessatione à Divinis, ob injuriæ susceptæ propulsationem: quæ injuria debet esse gravis, notoria, & manifesta, & cum contumacia conjuncta, ut quos aliis censuris, & mediis vincere, corrigere, & ad pœnitentiam inducere non potuit, saltem hoc tam ingenti doloris sensu, rebelles exterreantur.

150 Porro, qui interdictum, is etiam cessationem à Divinis potest indicere, ac etiam alius, cui id ex privilegio, vel consuetudine præscripta habet, in quo tamen casu, requiritur Episcopi consensus, & concursus requisitorum, quæ habentur in *cap. irrefragabili §. Cæterum de offic. ord. & in cap. si Canonici, & cap.*

quavis eod. tit. in 6. Nam qui non habet jurisdictionem ordinariam ad ferendas censuras, nec cessationem à Divinis potest inducere, nisi servatis conditionibus, in citatis juribus contentis, quas enumerat Sayr. *d. lib. 5. cap. 18. à num. 13. cum seqq.* in cessatione autem ab Episcopo jure ordinario imposita, solum sufficit, quod causa sit gravis ut præmissum est, Nicol. *lucubr. can. lib. 5. tit. 39. num. 206. vers. quæ conditiones.*

151 Forma autem verborum, qua imponenda sit cessatio à Divinis, est similis formæ Interdicti loci, nimirum --- *Nos &c. ob talem causam, Civitatem, Villam, aut Ecclesiam talem, à Divinis officiis cessare præcipimus, Sayr. d. c. 18. n. 11.* Forma verò tollendi cessationem non reperitur à jure præscripta, sed sufficit, quod Judex Ecclesiasticus, qui eam indixit, vel ejus Superior; aut successor, verbis suam voluntatem explicet: nam cum hæc prohibitio non sit à jure, sed ab homine feratur simpliciter debet etiam simpliciter tolli.

152 Causa materialis proxima, & sufficiens ad imponendam cessationem potest esse, editio statuti contra libertatem Ecclesiasticam: impositio talæ, seu collectæ Clericis. detentio Presbyteri per Judicem Sæcularem: & alia delicta laicorum similia, quæ arbitrio Judicis Ecclesiastici gravia, & sufficientia censeantur, Sayr. *d. cap. 18. n. 12. Bonac. decis. censur. disp. 6. punct. 2. n. 5.*

153 Antequam tamen ob prædictas causas Judex Ecclesiasticus, cessationem à Divinis imponat, debet admonere illum, ob cujus culpam ferenda est cessatio, ut pareat, & satisfaciat Ecclesiæ: sicut enim admonitio requiritur in ferendis censuris, ita etiam necessaria videtur in ferenda cessatione, quæ fertur, ut reus recedat à contumacia. Hæc de cessatione à Divinis tradunt, Sayr. *lib. 5. cap. 17. & cap. 18. per tot.* Bonaccin. *de censur. disput. 6. punct. 1. 2. & 3. per tot.* Guazzin. *ad defens. anim. lib. 2. def. 6. cap. 43. num. 57. seqq.* Nicol. *lucubr. can. lib. 5. tit. 39. num. 244. cum seqq.* Pirhing. *in jus can. lib. 5. tit. 39. num. 262. & 263.*

154 Quibus adde, quod qui privilegium habet audiendi Divina officia tempore

In-

Interdicti, non ei suffragabitur, ut tempore cessationis à Divinis illa audire possit: quia magis cessandum est à Divinis tempore cessationis, quam Interdicti, Bonacin. *ubi supra punct. 3. num. 1. Sayr. cap. 19. num. 15.* Neque qui privilegium habet illa audiendi tempore cessationis generalis, continuò audire poterit tempore cessationis particularis, ut inquit in utraque propositione Graff. *decis. aur. part. 1. lib. 4. cap. 28. num. 3.* quod prius dixerat Navar. *in Sepè supra citato cap. 27. num. 189.*

De Irregularitate §. XV.

155 Licet irregularitas non sit propriè censura, tamen quia ex violatione Censurarum sæpè promanat: ideò de ea aliquid dicendum venit.

Est irregularitas inhabilitas, sive impedimentum canonicum suscipiendi ordines, vel susceptos administrandi, & ea Beneficia obtinendi, quæ propter officium conceduntur: dicitur impedimentum canonicum, quia inhabilitas à natura, aut à jure Divino proveniens dispensari non potest, nec propriè est irregularitas, qualis est amentia, quæ est inhabilitas à natura, & sexus femineus, & infidelitas, quæ est inhabilitas à jure Divino, ut docent DD. communiter.

156 Præterea irregularitas inducitur non ab homine, sed solum à jure: & regula est, nullam irregularitatem incurri nisi in casibus in jure expressis: quod si dubitatio aliqua incidat, sive de jure, sive de facto, in foro contentioso negandum est semper: at in foro conscientie, tam in dubio facti, quam juris potius affirmandum est, aliquem esse irregularem, Fagn. *in c. si constiterit n. 50. & 51. de accusat.*

157 Omnis irregularitas dividitur in eam, quæ est pura inhabilitas sine ulla culpa subjecti irregularis, ex qua immediatè provenit, & dicitur irregularitas ex defectu, & nonplex est. Prima ex defectu natalium, quo tenentur omnes extra matrimonium scienter suscepti, quos subsequens non legitimavit, *c. tanta qui fil. sunt legit.* Nam matrimonio non valido, cum bona fide tamen Parentum contracto

Monacelli Form. Pars III.

concepti defectu hoc non laborant, ut dixi *tom. 2. tit. 13. ad form. 3. num. 37.* Item nati in vero matrimonio, sed ex sacrilego congressu Conjugum, qui castitatem publicè voverint, aut statum religiosum susceperint, *cap. litteras 14. de fil. presb.* Item expositi, quorum Parentes ignorantur, juxta tamen distinctionem, quam dedi *tom. 2. tit. 12. ad form. 7. n. 6. 7. & 8.* Barbol. *de jur. Eccles. lib. 1. cap. 11. n. 156.* Item Neophyti in ætate adulta baptizati, Bonac. *de irregular. disp. 7. quæst. 2. punct. 1. num. 4.*

Secunda ex defectu libertatis, quem 158 habent servi, *tot. tit. de serv. non ordin.*

Tertia ex defectu liberationis, qualis 159 est illorum, qui tenentur pro aliquo officio ad ratiocinia, ut Curatores, Tutores, aliivè, qui publicæ vel privatæ administrationis rationem reddere debent, *cap. præterea dist. 51. cap. unico de oblig. ad ratioc. vel operam suam Reipublicæ præstant ex officio, quod gerunt ut sunt Judices, Fiscales, Notarii, Nuncii, can. curiales 53. dist. donec officia retinent. Sperell. decis. 77. n. 11.*

Quarta ex defectu ætatis, quales sunt 160. infantes respectu omnium ordinum, etiam minorum, & qui nondum vigesimum primum annum compleverunt respectu Ordinum Sacrorum, & respectu singulorum, qui ætatem non attingunt ordini, quem recipiunt, requisitam *glos. in Clem. generalem de atat. & qualit. ordin. Concil. Trident. cap. 12. sess. 23. de refor.*

Quinta ex defectu bonæ famæ, sive 161 ex infamia, quæ duplex est, scilicet facti, & juris. Infamia facti oritur ex delicto gravi, & notorio, propter quod delinquentes malè audiunt apud bonos, vel oritur ex facto hominis, nempe cum Judex aliquem infamem pronunciat, aut condemnat de crimine, cui est annexa infamia de jure; sive cum reus in publico judicio fatetur tale crimen. Infamia verò juris, oritur, cum leges ipsæ decernunt, quem esse infamem, quales sunt.

Usurarii. Lenones. Simoniaci. Sodomitæ. Apostatæ à fide.

Sacrilegi. Prostituentes filias.

C 3 Duas